

PÉLDAÉRTÉKŰ ALTERNATÍV GAZDÁLKODÓK

Javaslatok az európai mezőgazdaság környezeti és gazdasági fenntarthatóságának biztosítására, Dr. Molnár Mariann, 2023. Letöltés: bit.ly/AlternativMezogazdasag

GOLDMANN DÁVID, JUHÁSZ ANNA

Remény Farm

www.remenyfarm.hu
info@remenyfarm.hu

Tanúsítás: Bio Garancia,
Savory Accredited

Tagság: Savory Institute

Hogyan kezdtünk el gazdálkodni?

A gazdaság megalapítása előtt volt egy 1 hektáros önfenntartó tanyánk a Somogyban egy nemzeti park kellős közepén. Ott egy kis öko buborékot alakítottunk ki és mindent megtermeltünk, de rájöttünk, hogy közben a világ körülöttünk tönkre megy. Azért kezdtünk el gazdálkodni, mert nagyobb hatást szerettünk volna gyakorolni a környezetünkre. A gazdaságot végül 2019-ben alapítottuk, amikor egy saját, 40 hektáros patkó formájú területet tudtunk vásárolni. Emellett bérünk még átlag 30 hektárnyi területet.

Technológiai megfontolásaink

A gazdaságban csirkékkel kezdtünk el foglalkozni a gyorsabb megtérülés miatt és közben elkezdtük építeni a legeltetési, füves ökoszisztéma szegmensét is a vállalkozásnak. Így a pénzügyi és a szakmai részt is össze tudtuk hangolni. A területeink 95%-ban legelők, meredek domboldalon vannak, melynek következtében traktorral nem művelhetőek. Ez a választás tudatos volt, mert

így olcsóbban jutottunk hozzá a földekhez, amik szarvasmarha-legeltetésre kiválóan megfelelnek. A környékbeli gazdaságok hasonló környezeti adottságokkal bírnak, és amíg a földtulajdon nagyon koncentrált lett, az állattartás nagyon leépült. A földek parlagon állnak.

Nálunk nagyon fontos, hogy az ökológiai rendszerekre, növényekre, állatokra, gombákra egy egység részeként tekintsünk. Ez a nézőpontunk meghatározza a felhasznált eszközöket és termelés módját is, aminek központjában a saját területünk és személyünk adta egyéni kontextusunk áll. A rendszer elemeinek összeillesztése érdekében a gazdaság elindítását megelőzően több hónapot szántunk a tervezésre. Meghatároztuk az alapot, mégpedig a holisztikus szemléletű legeltetés megvalósulását. Az egész gazdaságot arra építettük fel, hogy mi hogyan szeretnénk élni, hogyan teljen egy napunk, milyen legyen a szociális kapcsolataink minősége. Ezt meg is fogalmazzuk, le is írtuk magunknak.

Termelési módszereink

Eredetileg három kárpáti borzderes marhával költöztünk ide. A terület rendkívül elhanyagolt volt, 10 éve nem tudták eladni. Ahogy behoztuk a marhákat, legeltetéssel és szárazúzózással ki tudtuk koptatni a szúrós növényeket, csalánt, máriatövist. Mostanra a marha-állomány 47-re nőtt, a gulyában vegyesen borzderesek és angusok is találhatóak, ami jelentős változás. Ennek következménye, hogy tavaly már a teljes területet körbe tudtuk legeltetni. Így a csirkemennyiséget vissza tudtuk venni és beállt egy jól működő rendszer, ami a helyi biodiverzitásra is látványosan hat. Ezt már az idei évtől a németországi Savory Hub-bal mérni is fogjuk, hogy tudjuk dokumentálni. Nagy hangsúlyt helyezünk még a talajok megújítására, a talajtakarásra, mert ezzel biztosítjuk, hogy ahova leesik az esőcsepp ott tud hasznosulni. Építettünk víztározót, van saját patakunk is.

Konyhakertünk is van és épp egy kísérleti fodros liba állományt igyekszünk integrálni. Az előző szezonban kizárólag legeltetés mellett igazán jól teljesített az állomány. Ha lehet, 100 egyedre sze-

retnénk felneveszteni libák számát is. A naposcsibéket egyelőre vásároljuk. Most 3200 Redbro húshasznú baromfink van, 2000 1 hetes korú, 1200 növendék. A tojástermelést is a rendszer részét képezi. Nem használunk antibiotikumot, csak akkor, ha valami okból kifolyólag kezelni kell az állományt. A génállomány és a megfelelő immunitás (természetes és védőoltások által biztosított) elérésével tudjuk az állatokat egészségesen, magas jóléti feltételeknek megfelelően tartani. Szántóföldi tevékenységet nem folytatunk, a területeken csak tisztító kaszálást végzünk. A legelők regenerációja érdekében vagy az aszályos időszakok átvészelésére nálunk elengedhetetlen a ráetetés, de emiatt több húst tudunk előállítani. Helyi forrásokból vesszük a szénát, lucernát, aminek pozitív hozadéka, hogy szervesanyagot hozunk be a területeinkre olyan helyekről, ahol megmaradna és nem hasznosítanak. A csirkéknek bió minősített takarmányt veszünk.

Módszereink kihívásai

Az alternatív termelési módok munkaigényesebbek, emellett az emberi tényezők is nagyon meg tudják nehezíteni a dolgokat. Általános probléma a mezőgazdaságban, hogy nincs igazán jól képzett munkaerő. A marhatartás kellő rutin és megfelelő infrastruktúra mellett jóval egyszerűbb, mint mondjuk a csirketartás. Tíz marhával majdnem ugyanannyi feladat van mint 100-zal. Viszont a csirkék esetében kétszer annyi energia, kétszer

annyi csirkét tartani. Kihívás még, hogy néha ki kell szakadni egy kicsit megállni, könyvet olvasni, önreflexiót gyakorolni. Erre muszáj időt szánni, mert az alternatív gazdálkodás állandó figyelmet és alkalmazkodást igényel. Ehhez elengedhetetlen, hogy folyamatosan képezzük magunkat és hasonló gazdákkal is tudatosan ápoljuk a kapcsolatot. Ha megosztjuk a nehézségeket, kihívásokat egymással, akkor tudunk egymásnak segíteni.

Gazdasági fenntarthatóság

Úgy gondoljuk, hogy a csirkék önmagukban nem fenntarthatóak, erős input és takarmányigényük van. De azzal, hogy erősek vagyunk az eladásban és tudjuk őket a gazdaságon belül is költöztetni, bele tudjuk őket is integrálni a nagyobb legeltetési rendszerbe. A csirkék hozta jövedelemmel tudunk a beruházásokra szánni, ki tudjuk egészíteni a le-

gelő állatok hozta bevételeket és ez a körkörösség oda-vissza hat, mert így mind a gazdasági fenntarthatóságot, mind pedig a tápanyagkörforgást is tudjuk biztosítani.

A fő fókusz a legeltetés, ami akkor működik igazán, ha diverzifikált, integrált rendszert működtetünk, amiben nem az alaptermékek, hanem vásárlói igényeknek megfelelően minél inkább feldolgozott termékek előállítását a cél. A konyhakészé alakítás fontos szempont a vevőink számára, akik alapvetően városban élnek, számunkra pedig az, hogy rövid ellátási láncon értékesítsünk. A holisztikus szemlélet ott jön be a döntéshozatalba, hogy próbáljuk összeegyeztetni az anyagi, a szociális, és az ökológiai szempontokat. Tehát komplex kihívásokra, holisztikus, adatokon is nyugvó és a kontextusunknak megfelelő válaszokat keresünk.

„A rendszer minden elemét jól kell csinálni.”

A konvencionális gazdálkodásról

A döntéshozatalt sosem szabad leegyszerűsíteni. Ha kimegyek a repceföldre és ott van valamilyen rovar, ne rögtön az ugorjon be, hogy mivel kell kezelni, mert most így működik a mezőgazdaság. Ez főleg azoknál az ipari létesítményeknél van így, ahol a pénzügyi megfontolások sokkal komolyabban jelennek meg, mint az ökológiai vagy a szociológiai kérdések. A holisztikus szemléletben ezek mind egyformán fontosak. Muszáj feltenni azokat a kérdéseket, hogy az intézkedéseink milyen hatással lesznek a biodiverzításra, a talaj életére, a helyi közösségekre, családokra, vásárlókra, a vidéki munkavállalókra hosszú távon.

Bár elsősorban gazdák vagyunk, de jelen is vagyunk a social mediában is, mert szeretnénk bemutatni, a gazdálkodási módunk egy olyan opció, ami választható. Az új generáció elég ökotudatos, de ez még nincs igazán mederbe terelve, hiányzik a holisztikus szemlélet, a megfelelő eszközök, gyakorlati ismeretek, a megoldás kulcsa. Nem értünk egyet azzal, hogy csak a fogyasztót tegyük felelőssé az iparosításért. Nem egyenes azt mondani, hogy ha mindenki szelektíven szedi a szemetet, vászonzacskóval jár a boltba és kellő lelkiismeret-furdalása van, hogy nem elég zöld, akkor megváltja a világot. Mi ennek az abszolút elmentétét képviseljük. Be szeretnénk mutatni, hogy tényleg vannak ökológiai megoldások, tudunk diverz, kis léptékű gazdaságokat építeni, helyi élelmiszerrel ellátni az embereket. Hogy ne az embereket zsarolják folyton, muszáj a mezőgazdasági jogi keretein érdemben változtatni.

Nézeteink, módszereink alkalmazhatósága

Mi könnyebben tudunk kommunikálni azokkal a gazdálkodókkal, akik nulláról kezdenek. Ott tudunk segíteni, mert a helyi viszonyokhoz lehet a rendszert adaptálni. Viszont akinek már van egy kontextusa, mert örökölt egy farmot, ott már nehezebb tanácsot adni arról, hogy hogyan lehet átállni egy alternatív rendszerre. Ezt a gazdálkodói réteget, inkább a pályázatok és a szabályok terelgetik, és a jól megszokott sémák szerint dolgoznak. A programok, támogatások változása alapján váltanak csak irányt. Az a réteg, akiben eleve megvolt a szándék, hogy változtasson, mert látják a rendszerszintű problémákat azok már sokkal nyitottabbak. Persze vannak olyan alternatív gazdaságok, akiknek a módszereivel nem értünk egyet, de mindenképp értékeljük, hogy látják a problémát és keresik rájuk a megoldásokat. Kellenek a diverz, több mindent előállító gazdaságok, kellenek az új, friss ötletek.

További céljaink

- Szeretnénk nagyobb fásításba kezdeni, integrálni szeretnénk a gyümölcstermesztést és a fenntartható erdőgazdálkodást.

Javaslataink

- A holisztikus szemlélet szélesebb körű alkalmazása.